

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLII. Vtrum Vicelegatus Auenionensis possit conferre primas Dignitates post Pontificalem majores in Ecclesiis Cathedralibus; & vtrùm derogare possit regulis Cancellariæ? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

- 8 Unde sequitur, unionem ex illo capite impugnari posse: cum conditionalis etiam renunciatio beneficii coram Ordinario admittatur, quando facta est sub conditione quæ de jure inest: & quamvis expressa non fuisset, tamen de jure subintelligeretur. *Selva in tract. de benefic. part. 3. q. 20. num. 1. & 3.* quia quæ tacite insunt, non variant, si exprimentur: nec immutant actum: *l. 3. ff. de legat. 1. cum similibus. Paris. de resignat. lib. 1. quest. 1. num. 8.*
- 9 Tandem ut monasterium sciret, quæ esset praxis observanda in Gallia pro impetratione beneficii malè & nulliter uniti: Dixi hoc ita observari, ut fiat impetratio ex illo capite unionis nulliter factæ, & obtentis provisionibus Apostolicis, & capta per impetrantem possessione illius beneficii, intenteur ejus nomine judicium manutentionis: & si monasterium, aut is, cujus beneficio facta fuit unio, opponat de ipsa unione, impetrans ab ea appellet ad Curiam Parliamenti tanquam ab abusu, ob quem sibi pertinere contendunt Parliamenta hujusmodi causarum cognitionem, ut notat Papon. *lib. 3. tit. 8. arrest. 3.*
- 10 Neque admitteretur in Gallia hoc casu appellatio ad Sanctissimum D.N. Papam, ratione istius beneficii. Quia appellationes quæ interponuntur tanquam ab abusu in similibus causis, non recipiuntur in Gallia, si fiant ad Papam, nisi ageretur de unionibus factis ante Concilium Constantiense, quod factum fuit anno Domini 1317. ut advertit Papon. *lib. 3. tit. 8. De l'union des benefices. arrest. 3. & 9.* quem sequitur Fabric. Bleyne, *de benefic. tit. de manualib. & temporal. unitis que benefic. num. 38. in gloss. y. fol. 322.*

CAPVT CLII.

Utrum Vicelegatus Avenionensis possit conferre primas Dignitates post Pontificalem majores in Ecclesiis Cathedralibus? Et utrum derogare possit regulis Cancellariæ? Maxime quando agitur de Vicelegato à summo Pontifice immediatè deputato. Indultum conferendi beneficia reservata utrum extendi possit ad duplicem reservationem, siue reales sint, siue personales, siue ejusdem, siue diversi generis. Et utrum Legatus sit Ordinarius, ad effectum ut favore indulti ampla debeat fieri interpretatio. Major reservatio an & quando absorbeat & offuscet minorem.

S V M M A R I V M.

- 1 Legati Avenionenses habent amplissimas facultates omnia cujuscumque generis beneficia conferendi.
- 2 Vicelegatus eandem habet in collatione beneficiorum facultates, quas Legatus.
- 3 Legatus, seu Vicelegatus Avenionensis derogare potest regulis Cancellariæ.
- 4 Potentiori jure nititur facultas Vicelegati ab ipso summo Pontifice immediatè deputati.
- 5 Legatus Avenionensis, seu vicelegatus potest con-

ferre Dignitates primas post Pontificalem in Cathedralibus Ecclesiis.

- 6 Indultum conferendi beneficia reservata non comprehendit ea quæ sunt reservata duplici reservatione.
- 7 Indultum conferendi reservata comprehendit casum duplicis reservationis, quando concessum fuit illi qui confert jure proprio, & tanquam ordinarius collator.
- 8 Collatio competens jure proprio est favorabilis, si- cut si jure mutuo, & ex privilegio.
- 9 Legatus verè & propriè est collator ordinarius.
- 10 Indultum concessum Cardinali ut conferre possit beneficia reservata, comprehendit reservata duplici reservatione.
- 11 Idem est quando indultum concessum fuit man proprio.
- 12 Legatus, aut Vicelegatus Avenionensis conferre potest beneficia duplici, & triplici reservationi supposita: & num. 15.
- 13 Indultum extraordinarium quod dicatur.
- 14 Legatus habet à jure facultatem conferendi beneficia.
- 16 Quando agitur de duabus reservationibus, quarum una est major altera, major extinguit, & sufficit minorem, quod exemplis declaratur.
- 17 Reservationum quatuor species explicantur sumptione rei persone, loci, & temporis.
- 18 Quando agitur de pluribus reservationibus diversi generis, potest indultarius conferre reservata duplici reservatione, si reservata contenta simplicem habeat facultatem.
- 19 Clausula facultatum Legationis adeo ampla est, & pregnantis, ut omnia ea comprehendat quæ alias non essent comprehensa.
- 20 Exceptio vacantium apud Sedem, & per promotionem, appositæ in facultatibus Legationis, prædit omnia non excepta conferri possit.
- 21 Clausula, & aliàs quomodolibet, comprehendit omnem modum vacationis, etiam generatim.
- 22 Observantia Legationis probat quid sit in facultate conferendi beneficia comprehensum.

Circa collationem in Legatione factam ipsam Dignitatis, quæ prima erat post Pontificalem, duæ proposuere fuerunt quæstiones examinandæ. Prima, utrum Legatus, vel Vicelegatus Avenionensis conferre possit primas Dignitates post Pontificalem.

Secunda difficultas est, utrum licet ex suis facultatibus possit conferre beneficia reservata, facultas illa extendatur ad ea quæ sunt reservata duplici reservatione, veluti si ultimus beneficii possessor erat collector, aut subcollector Cameræ, & protonotarius Apostolicus, quorum beneficia sunt reservata; & simul agatur de collatione primæ Dignitatis post Pontificalem, quæ similiter cadit sub reservationem.

Primæ quæstionis resolutio facilis est, & indubitata, ob verba facultatum Legationis, quia Sixtus IV. tempore sui Pontificatus, Iuliano Cardinali de Ruvere concessit facultatem conferendi omnia, & quæcumque beneficia secularia, vel regularia, & Dignitates, etiam in Metropolitanis, & post Pontificalem majores, cum cura, & sine cura, ut patet ex Bulla super hoc edita anno 1475. decimo Calendas Martii. Omnes autem facultates concessit Eminentiſſimis Cardinalibus Legatis transiſſionem edentes Vicelegatos: ut notat Bertrand. Carpentier. *conf. l. 17.*

conf. 117. num. 2. vol. 1. part. 2. Rot. Romana dec. 508. n. 2. p. 4. recent. Et eadem facultates conceduntur modernis legatis, & Vicelegatis, quæ antiquis concessæ fuerant; nempe eidem bonæ memoriæ Iuliano, necnon Cardinali de Claremonte, & aliis.

3 Vnde & in Legatione derogatur ex facultatibus, regulis Cancellariæ, prout eidem Cardinali de Claremonte concessum fuit per Leonem X. tunc summum Pontificem anno 1514. quod etiam testatur Rota dicta decif. 508. n. 2. part. 4. recent. Quæ decisio fuit postea per eandem Rotam confirmata in decif. 109. ead. parte 4. tom. 2. ¶ Quod multo magis locum habere debet in Vicelegato ab ipso summo Pontifice immediatè deputato, quando videlicet nullus adest Legatus: ex notatis per Bertrandum. de conf. 117. num. 3. vol. 1. part. 2. & per D. Ludovicum Bellum, meum olim præceptorem, circa annum Domini 1600. in suo consil. 63. num. 21. versic. postremo. ¶ Et in consilio prædicto Bertrandi, concluditur in propriis terminis Vicelegati collationem factam de Præpositura Ecclesiæ Vafionensis, fuisse validam, vigore facultatum Legationis, quæ ibi per extensum referuntur, non obstante quod illa sit prima Dignitas post Pontificalem: & nos similibus Dignitatum collationes sæpius factas in eadem Legatione vidimus, eaque effectuatæ, & executioni demandatæ: ita ut in hoc capite nullus adesse possit dubitandi locus.

6 In secunda quæstione negari non potest quin is, cui concessum fuit indultum conferendi beneficia reservata, illa conferre nequeat, quæ duplici subjacent reservationi: hanc enim generalem regulam constituunt DD. & nominatim Gonzal. ad reg. 8. gloss. 13. n. 101. Caval. decif. 628. n. 6. Duran. decif. 68. num. 7.

Sed tamen hæc regula non ita simpliciter intelligenda est, nec collationibus in Legatione factis applicari potest, ex multis.

7 Primò, quia illi regulæ locus non est quando agitur, de indulto concesso illi, qui collator est ordinarius sed tantum quando agitur de eo qui ordinarius non habet conferendi facultatem: ut post Anastas. Germon. in tract. de indult. Card. tradit Beltramin. ad decif. Ludovif. 291. vers. Alio etiam modo, num. 11. vel ut dicit Moder. in tract. de stylo Dat. c. 33. n. 7. 4. versic. magis placet, quando agitur de collatore inferiori, qui nõ confert jure proprio, seu jure ordinario, sed ex jure mutuo, & ea ratione quia privilegium, cui innititur tale jus conferendi, est stricti juris, & non adeo favorabile, sicut potestas ordinaria conferendi: cap. cum clericus, §. fin. de præbend. in 6. Quod intelligendū est de collatore inferiori, qui non confert jure proprio, sed ex privilegio, ut advenit Seraphin. decif. 1402. num. 3. ubi probat appellatione Ordinariorum venire inferiores collatores, quando conferunt jure proprio, & non ex privilegio: ideo in similibus indultum favorabiliter etiam intelligi, & explicari debet.

9 Legatus autem verè & propriè est collator ordinarius: cap. 1. & 2. de offic. leg. in 6. Francisc. Marc. decif. 86. num. 1. lib. 2. Patif. de resignat. lib. 8. quæst. 9. num. 24. Garf. de benef. part. 5. cap. 3. num. 5. & 6. & num. 9. in fine, ubi reprehendit Gonzalem dicentem, Legatos esse improprie Ordinarios. Cum ergo Legati sint collatores ordinarii, non impediuntur conferre beneficia duplici reservationi supposita: ¶ præsertim cum Legati Cardinalitia soleant ut plurimum dignitate fulgere: dum autem agitur de indulto illi concesso, qui Cardinalis est, facultas conferendi reservata extenditur ad casum duplicis

reservationis: Gomez ad reg. de impetr. per obitum famil. Cardin. q. 15. Pelus in regul. Cancell. cap. 21. versic. Papa concedens ¶ Multoque magis vigore clausulæ motus proprii apositæ in bullis Apostolicis continentibus facultates Legationis, clausula siquidem motus proprii facit ut amplissima fieri debeat interpretatio: Monet. de commat. ult. volunt. c. 2. n. 79. Barbof. de claus. cap. 78. n. 26. Garf. de benef. p. 1. c. 6. n. 57. & 64. ¶ Et ne ad remota recutamus argumenta, habemus decisionem punctualem Stephani Bertrandi loquentis de facultatibus Legationis, quod etiam stante duplici reservatione, veluti dum concurre in eodem beneficio vacante, quod agatur de familiari Cardinalis, & de Dignitate post Pontificalem majore. Legatus aut Vicelegatus habeat conferendi potestatem, propter vim & efficaciam clausulæ motus proprii, & alia verba facultatis amplissima sunt fusè per eundem d. conf. 117. lib. 1. part. 2. num. 8. & sequentibus, versic. nec videtur etiam, & num. 10. in fine, versic. præter ea cum facultas, & n. 11. versic. præterea & ubi, & num. 21. versic. & si forte, ubi respondet ad objectum duplicis, & triplicis reservationis, Anastas. Germon. in tract. de indult. Cardinal. in §. commendatæ, n. 32. versic. quidquid dicat, & n. 33.

Conferat ad præmissa, quod posito quod facultates Legationis possent venire sub nomine Indulti, tamen non potest prætendi quod tale indultum esset indultum extraordinarium, quod definitur, ut sit concessio alicui facta à Papa conferendi beneficia, super quibus nullum jus, nullamque conferendi potestatem ordinariam ipse habet, prout post Germonium definit Massobius in praxi concurs. prælud. 26. in principio n. 12. ¶ Cum igitur Legatus habeat potestatem conferendi beneficia à jure, ut dicit Rota dicta decif. 508. n. 2. versic. & licet facultas, p. 4. recent. ¶ bene applicatur doctrina prædicta, quod duplex reservatio non adversatur collationi factæ in Legatione, immò nec triplicata reservatio illam inficeret: ut testatur Bertrandum loco citato, & Anastasius Germon. dict. tract. de indult. Cardinal. in verbo, commendare, numero 32. & 33. versic. quidquid dicat.

Præterea regula illa generalis de beneficiis duplici reservatione reservatis, locum duntaxat habere potest quando agitur de duabus reservationibus personalibus & coræqualibus, veluti si defunctus sit familiaris Papæ & Protonotarius, quia tunc duplex reservatio obstat collationi, secus si reservationes sint disparates, veluti si una sit realis, alia verò personalis, una tamen sit altera inferior, verbi gratia, si defunctus, de cujus beneficio conferendo agitur, sit familiaris Papæ, & familiaris quoque Cardinalis, hoc enim casu familiaritas Cardinalis, uti minor, extinguitur & aboletur, seu absorbetur per familiaritatem Papæ, quæ major est, sicut lumen Solis offuscat alia sydera minora: & ideo sola major attenditur, & perinde est ac si unica duntaxat esset reservatio.

Pro cujus distinctionis intelligentia sciendum est, quatuor esse reservationum species. Prima est ea, quæ oritur ratione rei, veluti si agatur de Dignitate prima, & post Pontificalem majore. Secunda ratione personæ, veluti si agatur de familiari Cardinalis, vel de collectore, aut subcollectore, & similibus. Tertia ratione loci, veluti si beneficium vacaret in Curia. Quarta ratione temporis, veluti si vacatio beneficii contingat in mense reservato: ita distinguit Massobius in praxi concurs. prælud. 26. dubio 16. num. 1.

F Hoc

18 Hoc ita supposito, si agatur de pluribus reservationibus, quarum una est realis, alia verò personalis; tunc personalis tanquam principalis debet esse in consideratione, ut illa attrahat aliam tanquam accessoriam: itaque dispositio loquens de personali reservatione, comprehendit sub se realem, si cum ipsa concurrat. Licet enim aliquæ personales reservationes sint realibus fortiores, tamen personalis semper est dignior: cum non sit inconveniens quod una res sit fortior altera, etiam majoris comprehensionis; quod & patet in actionibus realibus, & personalibus; & in iudice ordinario, & delegato: personalis ergo dignior est ratione personæ, quæ realem ad se trahit: sed quando concurrunt in eadē persona duæ reservationes personales, vel duæ reales, tunc utraque est æquē principalis de se, & non veniunt in dispositione loquente de una reservatione. Quod intelligendum est ut procedat, quando duæ reservationes ejusdem generis sunt coæquales: nam si una sit alterā potentior, hæc sola debet attendi in favorem Pontificis conferentis. Exemplum habetur apud Seraphin. *decis. 1251 n. 20.* ubi deciditur, concurrente familiaritate Papæ, & familiaritate Cardinalis, & sic duplici reservatione personali; illam quæ insurgit ex familiaritate Papæ, solam esse attendendam; & ideo collationem Pontificis esse validam: cum familiaritas Papæ sit potentior, & per eam alia minor, quæ oritur ex familiaritate Cardinalis, maneat offuscata. Quod etiam probat Cocker *ad reg. 30. de impetr. benefic. vacantium per obitum famil. Cardin. num. 41.* Cum igitur in casu, de quo agitur, ex duabus reservationibus una esset personalis, quia ultimus beneficii possessor erat subcollector, & ideo ejus beneficium reservatum ratione personæ; & præterea agebatur de dignitate prima post Pontificalem, & ea ratione reservata erat reservatione reali; sequitur duplicem illam diversæ speciei reservationem non obitare collationi factæ in Legatione, ut notant Addent. *ad Gregor. XV. dicta decis. 291 n. 11.* Ricc. *collecl. 2956. versic. nec etiam comprehendit.* Gomel. *ad dictam reg. de impetrat. vacant. per obitum famil. quest. 15. num. 7.* & 8. *versic. circa intellectum,* & *versic. modo ad propositum.*

19 Sed ultra præmissa, adhibenda hic alia est consideratio, nempe quod facultates Legationis clausulas continent amplissimas, cum in ipsis detur potestas Legatis, seu (quod idem est) Vicelegatis conferendi omnia, & singula, etiam quocumque & qualicumque beneficia Ecclesiastica; secularia, & Ordinum quorumcumque regularia; cum cura, & sine cura; cujuscumque annui valoris, illorumque fructus, redditus, & proventus fuerint intra limites Legationis constituta; etiam si canonicatus ac præbendæ, dignitates, personatus, administrationes, & officia in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesiis, & Dignitates ipsæ in Cathedralibus, & Metropolitanis, etiam post Pontificalem majores, vel in Collegiatis Ecclesiis hujusmodi principales, aut monasteria, prioratus, aut præposituræ, etiam conventuales, seu officia, etiam si claustralia fuerint, & ad eas, vel ad ea consueverint per electionem assumi, cūque cura imminuat animarum, ac dispositioni Sedis Apostolicæ, atque nostræ, ex quavis causa, etiam ratione personæ illa obtinentis, vel qualitate ipsorum beneficiorum, aut aliis quomodolibet, etiam cum decreto irritanti, vel specialiter (illis tamen quæ apud Sedem Apostolicam, vel promotionem quorumcumque ad quascumque Me-

tropolitanas, seu Cathedralis Ecclesias, & Monasteria vacare contigerint, aut per gratias expectativas, vel speciales reservationes contemplatione personæ per Nos pro quibuscumque personis reservavimus, aut in posterum reservabimus, duntaxat exceptis) reservata, vel affecta fuerint, &c. etiam in quibuscumque mensibus vacantia &c.

Ex quibus verbis amplissimis constat in facultate ea omnia comprehendere, quæ alias non comprehenderentur: ut de voto majoris partis Auditorum conclusum in Rota fuisse testatur Bellamer. *conf. 19. colum. 1. versic. ceteri omnes Dominus Auditores:* & propter eandem clausulam, & verba dictæ facultatis Legationis, probat Bertrand. *dicto conf. 117. superius citato,* ubi fuse hac de re agit.

Maximè cum in dictis facultatibus excepta fuerint duo reservationum genera, nempe vacantia apud Sedem, & per promotionem; cum exceptio firmet regulam in casibus non exceptis, ut in hac materia fateatur Modern. *de styl. Datar. cap. 29. quest. 37. numero 77.* Immo in casibus, & terminis similibus adest decisio Rotæ 17. *de prælat. aliis...* in antiquis, ubi deciditur quod si Papa faciat alicui gratiam de beneficio reservato cum clausula, & aliis quomodolibet, censetur comprehendere quodcumque aliud etiam geminatum vacantium genus: & Felin. *in cap. in nostra, de rescript. in sexto corollario, versic. & limita, nisi dicatur, ad quem se remittit Lotter. de re benefic. lib. 2. quest. 47. numero 47.* & melius lib. 3. *quest. 9. numero 27.* sequitur propterea per dictam clausulam, & quavis causa, & per hanc, & aliis quomodolibet, duplicem reservationem in facultate Legationis contineri.

Et hoc multò magis obtinere debet, siante ob servantia quæ talis est, ut passim fiant in Legatione, & effectum fortiantur similes collationes beneficii duplici reservationi suppositum: quod facile apparebit ex registris Legationis, & nos videmus observatum. Quæ observantia in hac materia multum attendenda est: ut in terminis Legationis Avenionensis, dicit Rot. *decis. 109. n. 7. p. 4. rem. tom. 2.* Unde in favorem Legationis super collatione Præposituræ Vationensis, quæ prima est Dignitas post Pontificalem, & in qua plures concurrunt reservationes, plene consulit Bertrand. *conf. super citato 117. à n. 11. usque ad finem. lib. 1. p. 2.*

CAPVT CLIII.

De facultate testandi, & disponendi de fructibus beneficiorum Ecclesiasticorum Status Avenionensis, per summos Pontifices concessa. Et utrum facultas illa extendatur ad successores ab intestato. Quæ sit differentia inter reservationem ab eo factam, qui rem suam donavit, & concessionem facultatis disponendi factam à Principe in favorem tertii. Utrum per similem facultatem Clerici ex usufructuariis fiant Domini bonorum intuitu Ecclesiæ acquisitionum Appellatione *successorum*, continentur etiam successores ab intestato.

SYMMA